

S A D R Ź A J

Strana

Predgovori pojedinim izdanjima	— — — — —	5—7
Uvod	— — — — —	9

Prvi dio

SISTEMATSKI OSNOVI MEĐUNARODNIH POSLOVNIH FINANSIJA

I. MEĐUNARODNA DEVIZNA I NOVČANA TRŽIŠTA	— — — — —	17
1. Definicija deviza	— — — — —	17
2. Oblici devizne razmjene	— — — — —	25
3. Organizacija deviznih tržišta	— — — — —	29
A. Devizne berze	— — — — —	29
B. Poslovne banke	— — — — —	32
C. Devizno tržište Jugoslavije	— — — — —	34
a) Prometni devizni poslovi	— — — — —	35
b) Ročni (terminski) devizni poslovi	— — — — —	36
4. Međunarodna novčana razmjena	— — — — —	36
A. Motivi i oblici nastupanja na međunarodnom novčanom tržištu		36
B. Međunarodna novčana tržišta	— — — — —	37
C. Poslovne opasnosti na međunarodnom novčanom tržištu	— — —	39
II. MEĐUNARODNA NOVČANA SREDINA	— — — — —	42
1. Međunarodni monetarni multilaterizam	— — — — —	43
A. Sistem zlatne valute	— — — — —	43
B. Međunarodni monetarni fond	— — — — —	49
a) Osnutak MMF	— — — — —	49
b) Međunarodni monetarni sistem	— — — — —	50
c) Reforma međunarodnog monetarnog sistema	— — — — —	54
C. Regionalni monetarni multilaterizam	— — — — —	56
a) Sterlinška zona	— — — — —	56
b) Evropska unija plaćanja	— — — — —	56

c) Evropski monetarni sporazum	— — — — —	57
d) Obračunski sistem SEV	— — — — —	57
e) Planovi u Latinskoj Americi	— — — — —	59
2. Sistem deviznog usmjeravanja	— — — — —	59
A. Definisanje sistema deviznog usmjeravanja	— — — — —	60
B. Bilateralni međunarodni platni promet	— — — — —	61
a) Vrste međunarodnih kliringa	— — — — —	62
b) Klirinški obračun	— — — — —	63
C. Devizni režim	— — — — —	68
P. Devizni sistem Jugoslavije	— — — — —	71
III. MEĐUNARODNA FINANSIJSKA SREDINA	— — — — —	74
1. Svjetske finansijske institucije	— — — — —	74
A. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	— — — — —	74
a) Poslovna koncepcija svjetske banke	— — — — —	75
b) Finansijska struktura i uslovi zajma	— — — — —	76
B. Međunarodna finansijska korporacija (IFC)	— — — — —	77
C. Međunarodno udruženje za razvoj (IDA)	— — — — —	78
2. Međunarodne regionalne finansijske institucije	— — — — —	79
A. Međunarodna banka za privrednu saradnju (MBPS)	— — — — —	79
B. Međunarodna investiciona banka (MIB)	— — — — —	79
C. Evropska investiciona banka (EIB)	— — — — —	81
D. Afrička banka za razvoj (ADB)	— — — — —	81
E. Arapske banke za razvoj	— — — — —	81
F. Istočnoafrička banka za razvoj (EADB)	— — — — —	81
G. Centralnoamerička banka za ekonomsku integraciju (CABEI)	— — — — —	82
H. Međuamerička banka za razvoj (IADB)	— — — — —	83
I. Andska korporacija za razvoj (ADC)	— — — — —	83
J. Azijska banka za razvoj (ADB)	— — — — —	84
3. Nacionalne finansijske institucije za finansiranje međunarodne razmjene	— — — — —	84
IV. MEĐUNARODNA INVESTICIONA SREDINA	— — — — —	86
1. Međunarodna investiciona sredina i njena struktura	— — — — —	86
2. Međunarodno regulisanje investicione sredine	— — — — —	88
A. Multilateralno regulisanje investicione sredine	— — — — —	88
B. Bilateralno regulisanje investicione sredine	— — — — —	90
3. Regulisanje investicione sredine unutar narodne privrede	— — — — —	90
A. Regulisanje investicione sredine u državi uvoznici kapitala	— — — — —	90
a) Visina investicije	— — — — —	91
b) Oduzimanje strane imovine	— — — — —	91

c) Transferi — — — — —	91
d) Retransfer glavnice — — — — —	91
e) Reinvestiranje — — — — —	92
f) Amortizacija — — — — —	92
g) Zaštita domaće radne snage — — — — —	92
h) Poreska opterećenja — — — — —	92
i) Carinska opterećenja — — — — —	93
B. Regulisanje investicione sredine u državi izvoznici kapitala — —	93
a) Devizni propisi — — — — —	93
b) Poreski propisi — — — — —	94
c) Refinansiranje i osiguranje investicija — — — — —	94
4. Društveno-ekonomski aspekti investicione sredine — — — — —	97
A. Kapitalistička sredina inostranih investicija — — — — —	97
B. Investiciona sredina u državama SEV-a — — — — —	100
C. Investiciona sredina u nerazvijenim državama — — — — —	102
 V. MEĐUNARODNE FINANSIJSKE INFORMACIJE — — — — —	 104
1. Informaciona osnova međunarodnog finansijskog poslovanja — —	104
A. Uvođenje međunarodnih finansijskih informacija u poslovni sistem	104
*B. Izvori informacija — — — — —	105
a) Interni izvori podataka — — — — —	106
b) Sekundarni eksterni izvori — — — — —	106
c) Primarni eksterni izvori — — — — —	107
C. Pokušaj sistematizacije međunarodnih finansijskih istraživanja —	107
2. Istraživanje međunarodne finansijske sredine — — — — —	111
A. Istraživanje i prognoziranje stanja platnog bilansa sa strane države	111
B. Istraživanje međunarodne likvidnosti strane države — — — — —	112
C. Istraživanje čvrstoće strane valute — — — — —	115
a) Devizne rezerve — — — — —	116
b) Životni troškovi — — — — —	116
c) Ponuda novca — — — — —	116
d) Trgovinski bilans — — — — —	117
e) Usporedba među službenim (čvrstim) i klizećim kursom — —	117
D. Istraživanje investicione sredine u inostranstvu — — — — —	118
a) Metod kvalitativnih skala — — — — —	118
b) Indeksi metod — — — — —	120
3. Stvarna međunarodna finansijska istraživanja — — — — —	121
A. Istraživanja plaćanja — — — — —	122
B. Kreditna istraživanja — — — — —	123
C. Investiciona istraživanja — — — — —	129
a) Investiciona istraživanja s aspekta proizvoda — — — — —	129
b) Istraživanje učinka investicija (rendite) — — — — —	131
c) Istraživanje suinvesticije u inostranstvu — — — — —	131
d) Istraživanje alternativnih mogućnosti finansiranja inostranog pogona — — — — —	133
e) Istraživanje reinvestiranja sredstava u inostranstvu — — —	136

MEDUNARODNO FINANSIJSKO POSLOVANJE

VI. MEĐUNARODNA PLAĆANJA	142
1. Rizici u međunarodnom platnom prometu	142
A. Rizik plaćanja	143
B. Monetarni rizici	147
a) Rizik transfera i rizik konvertiranja	147
b) Valutni ili kursni rizik	148
2. Akreditivno poslovanje	153
A. Definicija dokumentarnog akreditiva	153
B. Vrsta akreditiva	157
a) Opozivi i neopozivi akreditiv	157
b) Potvrđeni i nepotvrđeni akreditiv	158
c) Prenosivi i neprenosivi akreditiv	160
d) Podakreditiv	165
c) Revolving akreditiv	166
f) Letter of Credit (L/C)	167
3. Inkaso poslovanje	168
4. Nedokumentarna plaćanja	171
VII. FINANSIRANJE POSLOVA MEĐUNARODNE RAZMJENE	174
1. Kreditni rizik	174
A. Definisanje kreditnog rizika	174
B. Sigurnost kredita	176
C. Osiguranje izvoznih kredita	178
2. Akreditiranje	183
3. Akceptni kredit	184
A. Definicija akceptnog kredita	184
B. Akceptni krediti u vanjskoj trgovini	186
C. Pretfinansiranje pomoću akcepata	186
4. Rambursno poslovanje	187
A. Definicija rambursnog kredita	187
B. Oblici rambursnog kredita	187
a) Ramburs u neutralnoj državi	187
b) Ramburs u prodavčevoj državi	190
c) Ramburs u kupčevoj državi	191
C. Poslovni aspekt rambursa	191
5. Neposredno izvozno finansiranje	193
A. Kratkoročno izvozno kreditiranje	196
B. Srednjoročno i dugoročno izvozno kreditiranje	198

6. Posebni oblici finansiranja vanjskotrgovinskih poslova — — — —	199
A. Factoring — — — — —	199
B. Leasing — — — — —	201
C. Kompenzacioni poslovi — — — — —	202
a) Definicija kompenzacionih poslova — — — — —	202
b) Tehnika kompenzacionih poslova — — — — —	205
c) Režim kompenzacionih poslova — — — — —	206
D. Vezani poslovi — — — — —	207
E. Switch poslovi — — — — —	208
a) Osnovanost switch poslova — — — — —	208
b) Oblici switch poslova — — — — —	210
c) Devizna kontrola switch poslova — — — — —	212
VIII. MEĐUNARODNE INVESTICIJE — — — — —	213
1. Investicije u inostranstvu prema koncepciji međunarodnog marketinga	213
A. Neposredne investicije u inostranstvu prema koncepciji kapitalističkog multinacionalnog marketinga — — — — —	213
B. Investicije u inostranstvu prema koncepciji međunarodnog kooperativnog marketinga — — — — —	220
2. Stupanje na strano tržište s proizvodnom investicijom — — — —	221
A. Strategije proizvodnih investicija u inostranstvu — — — — —	221
B. Alternative međunarodne proizvodne politike — — — — —	223
3. Investicioni motivi — — — — —	224
A. Motivi izvoznika kapitala — — — — —	225
a) Proizvodni motivi — — — — —	225
b) Finansijski motivi — — — — —	226
c) Marketinški motivi — — — — —	227
B. Motivi uvoznika kapitala — — — — —	228
a) Osnovni motivi — — — — —	228
b) Ciljni motivi — — — — —	228
4. Izvođenje proizvodne investicije u inostranstvu — — — — —	229
A. Razvojni put — — — — —	229
B. Otkup ili gradnja pogona — — — — —	230
5. Upravljanje proizvodnim pogonom u inostranstvu — — — — —	231
A. Neposredno upravljanje vanjskim pogonom — — — — —	231
B. Kooperativno upravljanje vanjskim pogonom — — — — —	231
a) Proizvodno partnerstvo na osnovu zajedničkih investicija (joint venture) — — — — —	232
b) Poslovni aspekti proizvodno-finansijske saradnje — — — —	232
6. Intrasistemski finansijski odnosi — — — — —	233
A. Intrasistemski novčani tokovi — — — — —	234
B. Intrasistemsko kreditiranje — — — — —	235
a) Kreditira matično preduzeće — — — — —	235
b) Kreditira posestrimska podružnica — — — — —	236
c) Kreditiranje iz lokalnih finansijskih izvora — — — — —	236

C. Obračunske (transferne) cijene — — — — —	236
D. Rojaliteti i doprinos za zajedničko upravljanje — — — — —	237
7. Kontrola preduzeća u inostranstvu — — — — —	238
A. Nadzor usmjeren prema učeniku — — — — —	238
a) Metodi kontrole — — — — —	238
B. Nadzor usmjeren na postupke — — — — —	241
 IX. MEĐUNARODNE GARANCIJE — — — — —	 242
1. Definicija bankovne garancije — — — — —	242
2. Submisione garancije — — — — —	244
3. Garancija za ispunjenje ugovora — — — — —	245
4. Garancija plaćanja — — — — —	246
5. Dokumentarne garancije — — — — —	248
6. Carinska garancija — — — — —	251
7. Pomorske garancije — — — — —	251
8. Bankovne garancije u našoj praksi — — — — —	252
A. Garancija za konsignaciju strane robe — — — — —	253
B. Garancija za vraćanje strane ambalaže — — — — —	253
C. Sublimaciona garancija — — — — —	253
D. Garancije za ispravno izvršenje posla — — — — —	254
E. Garancija za plaćanje — — — — —	254
F. Carinske garancije — — — — —	254
G. Garancije u poslovanju s konosamentima — — — — —	256
9. Poslovanje garancijama — — — — —	257
A. Garancijski nalog — — — — —	257
B. Proučavanje naloga u banci — — — — —	257
C. Izdavanje bankovne garancije — — — — —	258
Rječnik stručnih izraza — — — — —	259
Literatura — — — — —	265